

12 август – Светски ден на младите

ЗДРАВСТВЕНА СОСТОЈБА И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА УЧИЛИШНИ ДЕЦА И МЛАДИНА ВО Р. СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, 2023

Дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина се остварува во 36 места пунктови пришто сите се во град.

Во оваа дејност работат 43 лекари и 71 здравствени работници со виша и средна стручна подготовка. При тоа не е постигнат задоволителен стандард на обезбеденост со лекари на оваа групација од населението и тоа 1 лекар на 6262 деца од 7-19 години просечно за Републиката.

Не задоволува и соодносот на лекарите и здравствените работници со виша и средна стручна подготовка кој изнесува 1:2

Вкупниот обем на превентивни здравствени услуги и активности извршени во 2023 година бележат **зголемување за 11.4** индексни поени во однос на 2022г. Дијаграм 1

Дијаграм 1

Извор: ИЈЗРСМ - Извештај на Службата за здравствена заштита на училишни деца и младина, 2022 и 2023

Вкупниот обем на остварени куративни здравствени услуги и активности извршени во 2023 година бележат **пора**ст од **12.4** индексни поени во однос на 2022г. Зголемен е бројот на посети во ординација кај лекар за 13,5 индексни поени во 2023 во однос на 2022г. Намален е бројот на посети кај здравствени работници со средна и виша стручна подготовка во 2023 во однос на 2022г. Намален е бројот на посети кај психолог и логопед за 82.2 индексни поени во 2023 во однос на 2022г. Дијаграм 2

Дијаграм 2

Извор: ИЈЗРСМ - Извештај на Службата за здравствена заштита на училишни деца и младина, 2022 и 2023

Морбидитет регистриран во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина, 2022

Во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина во 2022 година регистрирани се вкупно 562781 заболувања што е за 5.2% повеќе во однос на претходната година (535009-2021г.)

ГРУПИ НА БОЛЕСТИ И СОСТОЈБИ	БРОЈ	М6‰	%
ВКУПНО	562781	14743.2	100.0
Инфективни и паразитарни болести	37152	973,3	6,6
Неоплазми	1546	40,5	0,3
Болести на крв и крвотв. орг. и заб. на имун. механизам	5521	144,6	1,0
Ендокрини, нутритивни и метаболни болести	6356	166,5	1,1
Душевни растр. и растр. на обносните	7598	199,0	1,4

Болести на нервниот систем	5879	154,0	1,0
Болести на око и аднекси	14278	374,0	2,5
Болести на уво и мастоидниот израсток	13986	366,4	2,5
Болести на циркулаторен систем	2439	63,9	0,4
Болести на респираторниот систем	225299	5902,1	40,0
Болести на дигестивен систем	22719	595,2	4,0
Болести на кожа и поткожно ткиво	28853	755,9	5,1
Болести на мускуло-скелетен систем	14192	371,8	2,5
Болести на генитоуринарен систем	13613	356,6	2,4
Бременост, породување и пуерпериум	131	3,4	0,0
Конгенитални, малформ.,деформац. и хромоз. ненормал.	1753	45,9	0,3
Симптоми,знаци и ненормал. клинички и лабораториски наоди	51252	1342,6	9,1
Повреди,труења и др.последници од надв. причини	15990	418,9	2,8
Фактори што влијаат на здр. сос. и контакт со здравствената служба	94224	2468,4	16,7

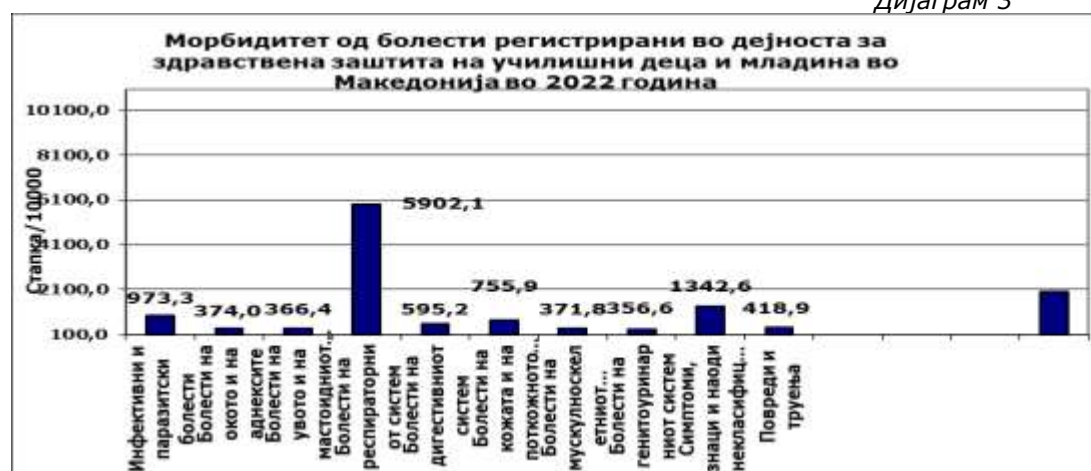
Извор: ИЈЗРСМ - Извештај на Службата за здравствена заштита на училишни деца и младина, 2022

Во структурата на поедините групи на болести, **респираторните се повторно на првото ранг место** со учество од 40% во вкупниот број и стапка на морбидитет од 5902,1‰.

На второ место се одредени инфективни и паразитарни болести со учество од 6,6% и стапка од 973.3‰;на третото место се болести на кожа и поткожно ткиво со 5.1% учество и стапка од 755.9‰; на четвртото место се болести на дигестивниот систем со учество од 4% и стапка од 595.2‰; на петтото место се болести на око и аднекси со учество од 2,5% и стапка од 374‰ и т. н.

Дијаграм 2 и 3

Дијаграм 3

Извор: ИЈЗРСМ - Извештај на Службата за здравствена заштита на училишни деца и младина, 2022

Извор: ИЈЗРСМ - Извештај на Службата за здравствена заштита на училишни деца и младиња, 2022

Морталитет регистриран во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младиња

Во 2022 година регистрирани се вкупно 99 умрени лица на возраст од 5-24 години и стапка од 20.3‰.

Морталитет според возраст и пол, 5-24, РСМ, 2022 (стапка/100000)

	Вкупно		5-9 години		10-14 години		15-24 години	
	Број	Стапка	Број	Стапка	Број	Стапка	Број	Стапка
Вкупно	99	20,3	7	6,0	15	13,3	77	29,6
Мажи	67	26,6	3	5,0	10	17,3	54	40,3
Жени	32	13,5	4	7,2	5	9,2	23	18,3

Извор: Природно движење на населението, 2022

Дистрибуцијата по возраст покажува дека младите луѓе од 15-24 годишна возраст се најзастапени во вкупниот морталитет на оваа популација и тоа со 77,8% учество и стапка од 29,6%оо.

Дистрибуцијата по пол покажува дека машките деца се повеќе застапени во морталитетот во однос на женските.

Препораки:

- подигање на свеста на младите преку програми за здравствена едукација на сите нивоа со цел укажување на значењето за сопственото здравје и севкупната благосостојба;
- активно учество во имплементација на здравствените програми со цел примена на знаењата стекнати со здравствена едукација за здрави животни стилови;
- подигање на свеста на младите за ризикот кој постои кај нивното здравје со цел намалување на ризичното однесување.

ЛИТЕРАТУРА

1. Државен завод за статистика. Природно движење на населението во РСМ, 2022. Скопје, јуни 2023
2. Институт за јавно здравје на РСМ. Годишни и полугодишни извештаи од службите за здравствена заштита на училишни деца и младина во Р.Северна Македонија за 2022. Скопје, јуни 2023

Подготвил: Оддел за здравствена промоција и следење на болести